

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbardienstverplichtingen en REG-openbardienstverplichtingen**
- **Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

SAMENVATTING

Het ontwerpbesluit houdt een wijziging in van Titel V van het Energiebesluit, waarin de sociale openbare dienstverplichtingen omschreven worden waaraan zowel commerciële leveranciers als de distributienetbeheerders dienen te voldoen. Deze wijziging komt er in het kader van de uitrol van de digitale meter, die in 2019 van start ging en werd aangekondigd in de Beleidsnota Energie 2019 - 2024. De wijzigingen aan het ontwerpbesluit zijn gericht op het minimaliseren van de mogelijke schuldoopbouw, waarbij de mogelijkheden worden benut die de digitale meter biedt op het vlak van verbruiksmeting en eenvoudige activatie van de voorafbetalingsfunctie.

De voornaamste wijzigingen bij de commerciële leverancier bestaan uit het schrappen van de aangetekende zending voor het versturen van de ingebrekestelling en het inkorten van de opzeggingstermijn van 60 naar 45 dagen. Bij de distributienetbeheerder zijn de grootste wijzigingen een onmiddellijke activatie in de digitale meter van de voorafbetalingsfunctie vanaf het moment dat de netbeheerder de elektriciteitslevering overneemt nadat een leveringscontract vanwege wanbetaling werd stopgezet en voor aardgas een inkorting van de termijn voor activatie van de voorafbetalingsfunctie van 60 naar 20 dagen wanneer afnemers hun factuur bij de netbeheerder niet betalen. Op verzoek van de klant kan ook voor aardgas die voorafbetalingsfunctie sneller worden geactiveerd. Daarnaast wordt voorgesteld om de hoeveelheid noodd krediet in euro in plaats van kWh in te schrijven in het energiebesluit. Ook wordt voorzien om in situaties waar de minimale levering voor elektriciteit na advies van de Lokale Adviescommissie werd uitgeschakeld, deze automatisch terug in te schakelen wanneer de totale schuld minder dan 150 euro bedraagt in de plaats van de huidige werkwijze waarbij dit op vraag van de klant kan vanaf het moment dat 50% van de schuld is terugbetaald. Ten slotte houdt het ontwerpbesluit ook een optimalisatie van de schuldafbouw via de budgetmeter in, en een aantal aanpassingen aan de sociale statistieken die jaarlijks beschikbaar worden gesteld aan de VREG.

Het ontwerpbesluit breidt ook het toepassingsgebied uit van de steun die de elektriciteitsnetbeheerder aan een beschermde afnemer biedt voor de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine. Naast de bestaande kortingsbon van 150 euro, die wordt verhoogd tot 200 euro, wordt voorgesteld hetzelfde bedrag toe te kennen aan niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen voor de verhuur met inbegrip van service en reparatiekosten gedurende 10 jaar van energiezuinige huishoudtoestellen aan een beschermde afnemer. De verhuur vormt steeds onderdeel van een traject met het oog op begeleiding bij het oplossen van energiearmoede-problemen. Naast koelkasten en wasmachines zullen ook energiezuinige droogkasten en diepvriezers in aanmerking komen.

Voorts wordt voorzien in een verplichting voor elke leverancier die minstens 200.000 afnamepunten belevt om zijn klanten de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van een maandelijkse facturering.

Er worden ook een aantal wijzigingen aangebracht met betrekking tot de REG-premies. Zo wordt de hoogte van de premie voor de plaatsing van een nieuwe PV-installatie aangepast zodat de voor 1 januari 2022 voorziene daling niet doorgaat en de premiehoogte op het niveau van 2021 wordt gehouden. Daarnaast wordt vanaf 1 januari 2022 een nieuwe premie ingevoerd voor niet-residentiële gebouwen waarin het asbest in het (onder)dak wordt verwijderd in combinatie met de plaatsing van een minimale fotovoltaïsche installatie. Er worden eveneens een aantal wijzigingen aangebracht aan de batterijpremie. Tot slot wordt de dak- en zoldervloerisolatiepremie voor investeringen met eindfactuur in het jaar 2022 verhoogd, en wordt de coronacompensatie voor de energiescans tijdelijk verlengd.

Tot slot worden wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht aan het materiële toepassingsgebied van de energieprestatiecertificaten. Tevens wordt er voor de energiedeskundigen type D een centraal examen ingevoerd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/381 werd op 20 oktober 2021 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 18 oktober 2021 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 29 oktober 2021 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de VTC, de VREG, de SERV en de Minaraad in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

D. ADVIEZEN VTC, VREG, SERV, MINARAAD

De volgende adviezen werden ingewonnen:

- De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van Persoonsgegevens (VTC) gaf op 16 november 2021 haar advies.
- De gewestelijke energieregulator VREG gaf op 26 november 2021 haar advies.
- De SERV liet bij schrijven d.d. 29 november 2021 weten geen uitgebreid advies over het ontwerpbesluit te formuleren, maar gaf twee aandachtspunten mee.
- De Minaraad gaf op 2 december 2021 haar advies.

E. TWEEDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 10 december 2021 haar tweede principiële goedkeuring² aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de Raad van State in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

F. DERDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 17 december 2021 haar derde principiële goedkeuring³ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerp het advies van de Raad van State in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

¹ VR 2021 2910 DOC.1218/1BIS

² VR 2021 1012 DOC.1416/1BIS

³ VR 2021 1712 DOC.1606/1BIS

2. ADVIES NR. 70.735/3 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

Op 20 december 2021 is de Raad van State door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen'. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstreekte betreffende het voormelde ontwerpbesluit haar advies nr. 70.735/3 op 19 januari 2022. Het advies gaat als bijlage 2 bij deze nota.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- De Raad maakte een aantal wetgevingstechnische opmerkingen aangaande de aanhef, artikel 42 (thans artikel 44 geworden) een artikel 49 (thans artikel 52 geworden), waarmee bij de eindredactie rekening werd gehouden.
- De Raad maakt daarnaast ook een opmerking met betrekking tot de vormvereisten van het ontwerpbesluit. De Raad merkt daarbij op dat voor het ontwerpbesluit geen advies werd gevraagd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), maar enkel aan de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC). De Raad verwijst daarbij naar het advies van 27 juni 2017 (advies 61.267/2/AV) waarin de afdeling wetgeving van de Raad van State in algemene vergadering uiteenzette dat het de GBA is die belast is met het toezicht op de naleving van de algemene regels inzake de verwerking van de persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG heeft vastgesteld. Daaronder valt volgens de Raad ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting. De Raad merkt daarbij op dat, mocht een dubbele verplichte adviesverlening problematisch zijn in de ogen van de adviesaanvrager, het de aanvrager vrij staat een samenwerkingsakkoord te sluiten.

Aan dit advies van de Raad wordt geen gevolg gegeven. Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus

worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

- De Raad geeft tekstsuggesties met betrekking tot het herformuleren van passages in de artikelen 13 en 41 (thans artikel 43 geworden).
- Naar luid van het ontworpen artikel 5.2.2, §1, van het Energiebesluit van 19 november 2010 sluit de huishoudelijke afnemer wiens leveringscontract wordt opgezegd, uiterlijk acht dagen voor het einde van de opzeggingstermijn een leveringscontract met een nieuwe leverancier. Dat leveringscontract gaat in vanaf het einde van de opzeggingstermijn. Als de huishoudelijke afnemer geen nieuw leveringscontract sluit, krijgt hij na de opzeggingstermijn verder elektriciteit of aardgas geleverd door zijn distributienetbeheerder. De leverancier brengt de huishoudelijke afnemer op de hoogte van de twee voormelde opties.

In zoverre die bepaling een informatieverplichting oplegt aan de leverancier, vindt ze volgens de Raad rechtsgrond in artikel 4.3.2, 2°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. In zoverre ze de verdere beleving impliceert door de distributienetbeheerder in het geval de huishoudelijke afnemer geen nieuw leveringscontract afsluit, vindt die bepaling rechtsgrond in artikel 4.1.22, eerste lid, 2°, van hetzelfde decreet.

De ontworpen regeling verplicht de huishoudelijke afnemer wiens leveringscontract wordt opgezegd echter ook om uiterlijk acht dagen voor het einde van de opzeggingstermijn een leveringscontract af te sluiten met een nieuwe leverancier, dat bovendien moet ingaan vanaf het einde van de opzeggingstermijn. Voor het opleggen van die verplichting lijkt er volgens de Raad geen rechtsgrond te zijn. Bijgevolg moet het ontworpen artikel 5.2.2, §1, van het Energiebesluit van 19 november 2010 volgens de Raad worden herschreven zodat die bepaling enkel een informatieverplichting inhoudt in hoofde van de leverancier met betrekking tot de gevolgen van het niet tijdig afsluiten van een leveringsovereenkomst overeenkomstig artikel 5.2.3, §1, van hetzelfde besluit.

Dit standpunt kan niet worden gevolgd. Deze principes zijn immers wat betreft de acht-dagen-regeling een herneming van wat reeds eerder in het Energiebesluit van 19 oktober 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 maart 2009⁴ werd bepaald, en is dus al geldend recht, en waarbij de Raad toentertijd geen opmerkingen maakte. De bepaling kan echter worden ingepast in artikel 6.1.2 van het Energiedecreet in zijn geheel beschouwd, in combinatie met de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, bedoeld in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'. Dat artikel bepaalt immers ook de mogelijkheid tot afsluiting "als de huishoudelijke afnemer geen wanbetaler is en weigert om een leveringscontract te sluiten, na het volgen van een procedure die door de Vlaamse Regering wordt bepaald." Deze procedure kadert dan ook in het vermijden van die gevallen.

- In de ontworpen artikelen 5.3.4 en 5.4.5 van het Energiebesluit van 19 november 2010 (artikel 15 (thans artikel 16 geworden) en artikel 32 (thans artikel 34 geworden)) wordt gewag gemaakt van de uitschakeling van de voorafbetalingsfunctie van een digitale meter. Behoudens in het geval van een verhuis worden de gevallen waarin de voorafbetalingsfunctie van een digitale meter wordt uitgeschakeld niet nader geregeld in het Energiebesluit van 19 november 2010. Ook artikel 5.3.2, tweede lid, van dat besluit, naar luid waarvan de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit overgaat tot uitschakeling van de budgetmeter voor elektriciteit

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 13 maart 2009 betreffende de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt

of wegneming van de autonome stroombegrenzer als de huishoudelijke elektriciteitsafnemer zijn openstaande rekeningen heeft betaald en een contract voor de levering van elektriciteit heeft gesloten met een leverancier, bevat geen dergelijke regeling. Zoals uit die bepaling blijkt, heeft ze volgens de Raad enkel betrekking op de uitschakeling van de budgetmeter of de wegneming van de autonome stroombegrenzer, niet op het uitschakelen van de voorafbetalingsfunctie van een digitale meter. Bijgevolg moet het ontwerp volgens de Raad worden aangevuld met een regeling van de gevallen waarin de voorafbetalingsfunctie van een digitale meter wordt uitgeschakeld.

Met dit advies wordt rekening gehouden. Er worden aan het ontwerp twee nieuwe artikelen tot wijziging van de artikelen 5.3.2 en 5.4.3 van het Energiebesluit toegevoegd.

- Artikel 29, 11°, van het ontwerp (thans artikel 30 geworden) strekt ertoe het hulpkrediet voor een bedrag dat overeenkomt met de waarde van 1 000 kWh waarin artikel 5.4.1, §6, van het Energiebesluit van 19 november 2010 voorziet, te vervangen door een noodkrediet van 75 euro. De Raad geeft ter overweging mee om teneinde te vermijden dat het Energiebesluit van 19 november 2010 al te regelmatig zou moeten worden gewijzigd met betrekking tot de hoogte van het noodkrediet, het ontwerp aan te vullen met een indexatiemechanisme, zodat de hoogte van het hulpkrediet automatisch wordt aangepast aan de evoluties van de aardgasprijs.

Met dit advies wordt rekening gehouden. Er wordt aan het ontwerp toegevoegd dat dit bedrag voor het noodkrediet voor aardgas vanaf 1 januari 2023 jaarlijks geïndexeerd wordt aan de hand van het cijfer van de gezondheidsindex van de maand december van het jaar voor de aanpassing met als basisindexcijfer het cijfer van de gezondheidsindex van december 2021. Het bedrag wordt afgerond naar de hogere eenheid.

Hetzelfde werd gedaan voor het bedrag van het noodkrediet voor elektriciteit in artikel 12 van het ontwerp.

- De Raad meent dat het raadzaam is om de terugwerkende kracht ook uit te breiden tot artikel 47 van het ontwerp (thans artikel 49 geworden). Dat artikel strekt er immers toe in artikel 6.4.1/9/2, § 1, van het Energiebesluit van 19 november 2010 een verwijzing toe te voegen naar het bij artikel 45, 3°, van het ontwerp (thans artikel 47, 3° geworden) in te voegen artikel 6.4.1/5, § 1/1, van hetzelfde besluit. Dat artikel heeft immers uitwerking vanaf 1 januari 2022 en op die wijze zijn de wijzigingen consequent doorgevoerd. Dit advies wordt gevolgd.

3. WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- In de **aanhef**, **artikel 42** (thans artikel 44 geworden) en **artikel 49** (thans artikel 52 geworden) worden op basis van het advies van de Raad van State een aantal wetgevingstechnische correcties aangebracht.
- In **artikel 12** van het ontwerp wordt toegevoegd dat het bedrag van het noodkrediet voor elektriciteit vanaf 2022 jaarlijks wordt geïndexeerd volgens de gezondheidsindex.
- In **artikel 13** wordt conform de opmerking van de Raad van State de formulering “voor de betalingstermijn is verstreken” vervangen door “wanneer de betalingstermijn is verstreken”.

- Er werd een **nieuw artikel 14** toegevoegd tot wijziging van artikel 5.3.2 om de gevallen waarin de voorafbetalingsfunctie van een digitale meter wordt uitgeschakeld nader te regelen.
- In **artikel 29** (thans artikel 30 geworden) werd een punt 12° ingevoegd dat bepaalt dat het bedrag van het nooddrediet voor aardgas vanaf 2022 jaarlijks wordt geïndexeerd volgens de gezondheidsindex.
- Er werd een **nieuw artikel 32** ingevoegd tot wijziging van artikel 5.4.3 om de gevallen waarin de voorafbetalingsfunctie van een digitale meter wordt uitgeschakeld nader te regelen.
- In **artikel 41** (thans artikel 43 geworden) wordt een bijzin ingevoegd die de tekst moet duidelijker maken. Aangezien het niet de bedoeling kan zijn dat de netbeheerders *alle* afnemers die schuldenvrij zijn, contacteren, en allicht enkel de afnemers worden bedoeld die door de betrokken netbeheerder effectief worden beleverd, wordt de passage n.a.v. het advies van de Raad van State herschreven als “alle afnemers die hij belevert en die gedurende één maand schuldenvrij zijn” i.p.v. “alle afnemers die gedurende één maand schuldenvrij zijn”.
- In artikel 43 (thans 45 geworden) worden de volgende wijzigingen aangebracht: De tabel in punt 2, met betrekking tot de premiebedragen voor de verschillende types warmtepompen geplaatst in woningen, wooneenheden of woongebouwen, wordt volledig vervangen. Voor lucht-waterwarmtepompen en hybride lucht-waterwarmtepompen worden de premiebedragen substantieel verhoogd voor investeringen met eindfactuur vanaf 1 januari 2022, met het oog op een drastische vermindering van de vraag naar fossiele brandstoffen voor verwarming in Vlaamse gebouwen. Deze verhoging was al ingeschreven in het kader van de ‘Mijn VerbouwPremie’ voor investeringen met eindfactuur vanaf 1 juli 2022. Deze verhoging gaat nu in voor alle investeringen vanaf 1 januari 2022.
- Gelet op de grote impact van de sterk gestegen energieprijzen op kwetsbare gezinnen wordt voorgesteld om de in het kader van de in **artikel 44** (thans artikel 46 geworden) van het ontwerp voorziene uitbreiding van de ondersteuning voor energiezuinige huishoudtoestellen voor beschermde afnemers ook het bedrag van de premie voor energiezuinige huishoudtoestellen te verhogen van 150 euro naar 200 euro.
- In **artikel 45** (thans artikel 47 geworden) worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - De tabel in paragraaf 1, eerste lid, punt 8, met betrekking tot de premiebedragen voor de verschillende types warmtepompen geplaatst in niet-residentiële gebouwen, wordt volledig vervangen. Naar analogie met de voorgestelde wijziging voor residentiële gebouwen, worden voor lucht-waterwarmtepompen en hybride lucht-waterwarmtepompen geplaatst in niet-residentiële gebouwen de premiebedragen substantieel verhoogd voor investeringen met eindfactuur vanaf 1 januari 2022, met het oog op een drastische vermindering van de vraag naar fossiele brandstoffen voor verwarming in Vlaamse gebouwen. Deze verhoging was al ingeschreven in het kader van de ‘Mijn VerbouwPremie’ voor investeringen met eindfactuur vanaf 1 juli 2022. Deze verhoging gaat nu in voor alle investeringen vanaf 1 januari 2022.
 - In paragraaf 1/1, vijfde lid, worden de offerte en voorschotfacturen voor de dakvernieuwing weggelaten. Gezien deze niet bepalend zijn voor het bepalen van het premiebedrag en er geen specifieke voorwaarden worden opgelegd voor wat betreft de dakvernieuwing, is deze informatie overbodig. De rest van deze paragraaf wordt gewijzigd in lijn met deze aanpassing.
 - In het achtste lid wordt expliciet opgenomen dat de indienstname van de nieuwe fotovoltaïsche installatie ten vroegste mag gedateerd zijn op de datum van de eerste factuur die betrekking heeft op de verwijdering van de volledige asbesthoudende

dakbedekking of het volledige asbesthoudend onderdak en de afvoer van het asbesthoudend materiaal.

Die PV-installatie moet weliswaar nieuw zijn, maar moet niet noodzakelijk op hetzelfde dak liggen waar het asbest wordt verwijderd (op de 'site' is genoeg). Dit betekent dat er een risico kan bestaan dat er geen rechtstreekse band is tussen de asbest gerelateerde werken en de plaatsing van de fotovoltaïsche zonnepanelen. Om die redenen en ter creatie van een temporele band met de asbestverwijdering wordt bepaald dat de datum van plaatsing niet eerder mag zijn dan de eerste (voorschot) factuur van de dakwerken.

- Punt 3 van achtste lid wordt geschrapt en de bepalingen ervan worden opgenomen in punt 1. Concreet betekent dit dat de informatie over de geplaatste fotovoltaïsche installatie niet op een afzonderlijk document, attest of factuur moet worden aangeleverd. Deze installatie wordt immers niet noodzakelijk geplaatst door dezelfde investeerder als de investeerder in de asbestverwijdering. De investeerder in de asbestverwijdering is echter de rechthebbende voor de asbest+PV premie en moet op het aanvraagformulier wel aantonen dat aan de premievoorwaarden met betrekking tot asbestverwijdering, afvoer van het asbesthoudend materiaal, dakvernieuwing en de installatie van nieuwe fotovoltaïsche zonnepanelen is voldaan.
- In **artikel 46** (thans artikel 48 geworden) wordt de volgende wijziging aangebracht: Omdat bij de tweede principiële goedkeuring van het ontwerp aan de drie voor steun in aanmerking komende types energiezuinige huishoudtoestellen (koelkast, wasmachine en droogkast) ook een diepvriezer werd toegevoegd, wordt het aantal kortingsbonnen dat binnen een periode van 24 maanden kan worden aangevraagd, met een maximum van 1 per type toestel, overeenkomstig verhoogd van drie naar vier.
- In **artikel 48** (thans artikel 50 geworden) worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - In artikel 6.4.1/12, §2 van het Energiebesluit wordt een verwijzing naar artikel 12.3.7 (zie infra) ingevoegd.
 - Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 werd de vergoeding die voor het uitvoeren van energiescans conform artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt verleend tijdelijk verhoogd. Gezien het specifieke karakter van de energiescan (niet-essentieel huisbezoek) waren de energiescanbedrijven immers hard getroffen door de coronacrisis. Vanaf het uitbreken van de pandemie werd binnen de sector proactief gehandeld en werd de werking vanaf 13 maart 2020 stilgelegd. De medewerkers van de scanbedrijven kwamen op tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Gedurende meerdere maanden konden geen scans worden uitgevoerd. Hierdoor ondervinden de energiescanbedrijven in 2020 een zware negatieve economische impact:
 - De financiering is 100% resultaatgebonden: met de inkomsten van de afgenomen energiescans dienden zowel personeelskosten als indirecte werkingskosten vergoed te worden;
 - Gezien de activiteit was het onmogelijk om bij een heropstart de niet uitgevoerde scans in te halen. Bovendien verwachtte men na de heropstart in eerste instantie nog maandenlang een gevoelig lagere vraag.

Het inroepen van tijdelijke werkloosheid voor de medewerkers compenseert slechts een deel van de lopende kosten (directe personeelskosten van energiescanners en medewerkers planning). Alle andere kosten blijven doorlopen. Het gaat om indirecte personeelskosten (omkaderend personeel op vlak van o.a. IT, HR, onthaal...) en directe (IT-materiaal, huur opleidingslokalen...) en indirecte werkingskosten (verzekeringen,

kantoorkosten...). Op basis van uitgebreid studiewerk van ESF en EFRO in deze sector blijkt dat deze laatste kostcomponent 40% van de totale kosten bedraagt. Deze methodologie is algemeen gangbaar en wordt ook toegepast in de taakstelling van de Energiehuizen. Er kan dus worden geconcludeerd dat de impact 40% bedraagt van de gedeerde inkomsten voor de periodes waarin geen energiescans kunnen worden uitgevoerd.

Zonder steunmaatregelen ondermijnde deze situatie de slagkracht en impact van de sector in de strijd tegen energiearmoede en kwam de tewerkstelling potentieel in het gedrang. Tegelijkertijd werd de kans groot ingeschat dat in de periode post-COVID-19 er meer nood is aan het bestrijden van energiearmoede, onder meer via de energiescans.

Daarom werd op basis van een gedetailleerde raming van de gedeerde inkomsten beslist een corona-compensatie toe te kennen voor 40% van de gedeerde inkomsten 2020 (692.494 euro), in de vorm van een tijdelijke verhoging van de forfaitaire vergoedingen voor de uitvoering van energiescans in 2021. Op basis van de inschatting dat er in 2021 15.000 energiescans uitgevoerd zouden worden, werd de bijkomende vergoeding per energiescan in 2021 vastgelegd op 46 euro.

De aanhoudende coronacrisis heeft er echter niet toe geleid dat de energiescanbedrijven in 2021 hun "achterstand" voldoende hebben kunnen inlopen. In 2021 bleef het aantal uitgevoerde energiescans door de aanhoudende gezondheidscrisis heel wat lager dan verwacht. Uit het jaarrapport van de netbeheerders blijkt nu dat in 2021 slechts 12.179 scans werden uitgevoerd, waardoor de bedoelde compensatie maar gedeeltelijk kon worden toegekend. De energiescanbedrijven konden hun werking de voorbije maanden dan wel opnieuw opstarten, maar zijn genoodzaakt een groot deel van de geplande scans te annuleren door ziekte en quarantaine bij zowel de aanvragers als de werknemers. Voor deze gevallen kunnen de uitvoerders geen tijdelijke werkloosheid meer inroepen waardoor de personeelskosten doorlopen. Op basis van de aanvankelijke verwachting dat er 15.000 scans zouden worden uitgevoerd in 2021, werd de gedeerde vergoeding 2021 berekend.

Type scan en basisvergoeding niet-geïndexeerd 2021	Prognose aantal scans	Prognose vergoeding	effectief uitgevoerde scans	effectieve vergoeding	aantal scans verschil prognose - uitgevoerd	gedeerde vergoeding 100%
Basisscan	10852	€ 2.402.900,38	8622	€ 1.959.720,00	2230	€ 443.180,38
SHM/SVK	3361	€ 604.912,58	1826	€ 328.680,00	1535	€ 276.232,58
Andere	7492	€ 1.797.987,80	6796	€ 1.631.040,00	696	€ 166.947,80
Opvolgscans	4148	€ 829.551,00	3557	€ 711.400,00	591	€ 118.151,00
Totaal	15000	€ 3.232.451,37	12179	€ 2.671.120,00	2821	€ 561.331,37

De gedeerde vergoeding bedraagt 561.331,37 euro voor het kalenderjaar 2021. Teneinde de continuïteit van dit beleidsinstrument te garanderen en kwetsbare doelgroepen binnen de context van stijgende energieprijzen te blijven ondersteunen, wordt voorgesteld om de compensatieregeling van de energiescanbedrijven die op 21 juli 2021 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering te verlengen. Aan de basisvergoeding van de energiescans wordt tot en met 31 oktober 2022 opnieuw een forfait van 46 euro toegevoegd.

- Er wordt een **nieuw artikel 51** ingevoegd, dat enkele wijzigingen aanbrengt in artikel 7.14.1 van het Energiebesluit m.b.t. de batterijpremie:
 - o Met **punt 1°** wordt toegevoegd dat enkel een nieuwe batterij in aanmerking komt voor een premie, dit om te vermijden dat degene die reeds een premie heeft ontvangen op een bepaalde EAN-code nog eens een premie zou kunnen ontvangen bij verhuis (en dus andere EAN-code) waarbij de batterij wordt meegenomen.

- In **punt 2°** wordt een uitzondering bepaald op de beperking van de batterijpremie tot éénmaal per EAN-code elke tien jaar, nl. voor situaties waarin een vorige eigenaar de batterij heeft verwijderd.
 - **Punt 3°** voorziet een vereenvoudiging in de behandeling van aanvragen door voor premieaanvragen vanaf 1 januari 2022 de kostprijs van de (hybride) omvormer steeds voor 100% in rekening te brengen. Het slechts voor 50% van de kostprijs van de hybride omvormer in rekening brengen als investeringskost bij de premie, zorgt namelijk voor een significante verhoging van de gemiddelde verwerkingstijd van een dossier. Enerzijds omdat op de initieel ingediende eindfacturen zelden de verschillende investeringskosten duidelijk gedetailleerd worden weergegeven, met een veelvuldige heen-en-weer communicatie gevolg. Anderzijds omdat er op het keuringsbewijs moet worden nagegaan of de geïnstalleerde omvormer een hybride omvormer betreft, aangezien er niet altijd op de verklaring op eer vertrouwd kan worden. Met de wijziging volstaat het als enkel de totale investeringskost op de eindfactuur kan worden afgeleid, waardoor de verwerkingstijd kan worden ingekort.
 - Ook **punt 4°** beoogt een vereenvoudiging in de behandeling van de aanvragen. Er wordt voorgesteld dat de premie tot negen maanden na de datum van indienstname kan worden aangevraagd in plaats van tot negen maanden na de factuurdatum of datum waarop het leasecontract is gesloten. Aangezien de datum van indienstname ook het premiebedrag en -voorwaarden zal bepalen (zie punt 6°), moet dan bij de verwerking van een dossier slechts één datum nagegaan worden.
 - Met **punt 5°** wordt verduidelijkt dat de datum van indienstname de datum van het AREI-keuringsverslag is.
 - **Punt 6°** schrapt een verwijzing naar de injectielimiet, die sinds 15 juli 2021 niet meer als voorwaarde wordt opgelegd.
 - In **punt 7° en 8°** wordt voorzien om vanaf 1 januari 2022 het premiebedrag en -voorwaarden te laten bepalen op basis van de datum van indienstname (AREI-keuring) in plaats van de datum van aanvraag met een volledig premiedossier. Het is een vraag die in de sector leeft en maakt dat een rush op het einde van het jaar om nog tijdig de premie aan te vragen niet meer nodig is. Dit maakt tevens een duidelijke overgang zonder complexiteiten mogelijk op het einde van 2022 bij de gewenste overschakeling naar premie-aanvragen bij Fluvius (premie-aanvragen voor batterij-installaties gekeurd in 2022 worden bij het VEKA aangevraagd en deze gekeurd in 2023 worden bij Fluvius aangevraagd) en sluit aan bij de voorwaarden zoals ze gelden voor de PV-premie. Een duidelijke overgangsbepaling is daarbij noodzakelijk.
Er wordt een uitzondering voorzien op de bepaling met betrekking tot de datum van indienstname, nl. voor batterijen in dienst genomen in 2021. Daar blijft de datum van eerste volledige aanmelding de hoogte van het premiebedrag bepalen. Klanten met een datum van indienstname in 2021 die net te laat waren om nog in 2021 hun dossier in te dienen of hun aanvraag van 2021 afgekeurd zagen, kunnen op deze manier niet alsnog aanspraak maken op de hogere premie van 2021. Dit ligt in lijn met eerdere communicatie vanuit het VEKA en sluit ook aan bij de verwachtingen van deze klanten op basis van de huidige geldende regelgeving.
 - In **punt 9°** wordt naar aanleiding van een vraag van een burger een wijziging doorgevoerd waardoor de premie niet dient teruggestort te worden bij eigendomsoverdracht van de woonst met inbegrip van de batterij.
- Er wordt een **nieuw artikel 65** ingevoegd dat een nieuw artikel 12.3.7 in het Energiebesluit opnieuw opneemt. Voor dossiers met betrekking tot investeringen in nieuw geplaatste dak- of zoldervloerisolatie met eindfactuur in het jaar 2022 worden de REG-premies, vermeld in artikel 6.4.1/1, eerste lid, 1°, artikel 6.4.1/1/2, artikel 6.4.1/4, artikel 6.4.1/5, §1, 1°, van het Energiebesluit verhoogd met 4 euro per vierkante meter. Op die wijze wordt een extra incentive en ondersteuning gegeven om, gelet op de huidige hoge energieprijzen, het energieverbruik in gebouwen op een structurele wijze te verlagen.

- In **artikel 62** (thans artikel 66 geworden) wordt de inwerkingtreding aangepast conform de opmerking van de Raad van State. Tevens wordt in dit artikel voorzien dat de aanpassingen met betrekking tot enerzijds de kortingsbonnen en anderzijds het toepassingsgebied van de energieprestatiecertificaten op 1 april 2022 in werking treden. Op die wijze hebben de instrumenterende ambtenaren e.d. aangaande de energieprestatiecertificaten de tijd om zich aan de nieuwe regels aan te passen.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

A.1 De voorgestelde verhoging van het bedrag van de premie voor energiezuinige huishoudtoestellen voor beschermde afnemers van 150 euro tot 200 euro vereist een beperkte verhoging van het budget. De kosten voor de uitvoering van de actieverplichting voor het toekennen van steun voor energiezuinige huishoudtoestellen zijn een financiële openbaredienstverplichting voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (artikel 6.4.1/12, §1 van het Energiebesluit). Het eerder geraamde budget voor 7500 premies van 1,125 miljoen euro verhoogt tot 1,5 miljoen euro op jaarbasis. Voorgesteld wordt om voor de kosten voor deze maatregel aan de elektriciteitsnetbeheerder een vergoeding toe te kennen vanuit het Energiefonds (cfr. artikel 6.4.1/12, §2 Energiebesluit). Om voor de geraamde kost van 1,5 miljoen euro een vergoeding toe te kennen zijn in het Energiefonds (energieheffing) voldoende middelen beschikbaar.

A.2 De batterijpremie kende in 2021 een groot succes. In de periode tot april 2021 werden 900 aanvragen ontvangen voor een bedrag van 2,1 miljoen euro. In de periode 1 april – 31 december 2021 waren er 18.059 aanvragen voor een budget van ruim 37 miljoen euro.

Waar oorspronkelijk 2,2 miljoen euro voorzien was in 2021, is dit na het wegvallen van de terugdraaiende teller opgetrokken naar 22 miljoen euro (waarvan 19,8 miljoen euro relance) hetgeen voldoende zou zijn voor 9.500 premies. Ook dit bedrag was een onderschatting gezien bijna 19.000 premies zijn aangevraagd voor ca. 39 miljoen euro aan budget. Enerzijds werd de markt van thuisbatterijen meer matuur en wordt bij elke nieuwe PV-installatie standaard een thuisbatterij als optie aangeboden. Anderzijds werd de interesse ook veel groter na het wegvallen van de terugdraaiende teller en de hogere premie sinds april 2021.

Voor 2022 is bij de begrotingsopmaak eveneens een budget van 2,2 miljoen euro in de begroting ingeschreven. Gezien de verwachting van een blijvende vraag naar thuisbatterijen, wordt voorgesteld bijkomende middelen beschikbaar te stellen. Een thuisbatterij is, naast decentrale productie, één van de assets die een actieve afnemer kan gebruiken om actiever deel te nemen aan de energiemarkt. Hij kan zelf energie produceren, opslaan en kiezen wanneer hij die verbruikt. In de toekomst zullen de batterijen ook flexibiliteitsdiensten kunnen aanbieden en een rol spelen in het bewaren van netevenwicht of het oplossen van lokale netcongestie of spanningsproblemen.

Concreet wordt voorgesteld om een totaal budget van 30 miljoen euro voor 2022 vrij te maken en 10 miljoen euro voor de uitbetaling van de premieaanvragen van 2021. Hiervoor wordt, naast de reeds voorziene 2,2 miljoen euro, 37,8 miljoen euro binnen de relancemiddelen van de projecten “Asbestpremie daken en buitenmuren niet-residentieel met isolatie VV001”, “Asbestpremie buitenmuren residentieel met isolatie VV002”, “Asbestpremie daken residentieel met isolatie VV003” naar het project “Financiering flankerend beleid transitie oude elektrische verwarming en toekomstbestendig maken van het elektriciteitsnet VV007” verschoven. Voor deze verschuiving zijn

binnen de vernoemde relance-enveloppe voldoende middelen beschikbaar. Hiermee kunnen minimaal 17.391 batterijpremies worden uitbetaald in 2022 en kunnen al de premieaanvragen van 2021 worden gehonoreerd.

Initiële budgetten:

- VV1 (asbestpremie niet-residentieel): 30 miljoen euro.
- VV2 (asbestpremie muur residentieel): 12 miljoen euro.
- VV3 (asbestpremie dak residentieel): 42 miljoen euro.

Budgetten na herschikking 37,8 miljoen euro naar batterijpremie (10 miljoen euro voor premies 2021 en 27,8 miljoen euro voor premies 2022):

- VV1: 23 miljoen euro (- 7 miljoen euro).
- VV2: 3 miljoen euro (- 9 miljoen euro).
- VV3: 20,2 miljoen euro (- 21,8 miljoen euro).

A.3 De voorgestelde verhoging van de premie voor nieuw geplaatste dak- en zoldervloerisolatie met eindfactuur in het jaar 2022 (het ontworpen artikel 12.3.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010) vereist een beperkte verhoging van het budget voor wat betreft de aanvragen die voor de inwerkingtreding van de Mijn VerbouwPremie, voorzien op 1 juli 2022, bij de elektriciteitsdistributienetbeheerders worden ingediend. Op basis van de uitbetaalde premieaanvragen in 2021, ramen we het aantal uit te betalen verhoogde premies waarvoor de aanvragen voor 1 juli 2022 bij de elektriciteitsdistributienetbeheerders worden ingediend op 5.000-6.000. Rekening houdend met een gemiddelde dakoppervlakte van 100 m² en de verhoging van 4 euro per m², leidt dit tot een eenmalige meerkost van 2 tot 2,4 miljoen euro. Voorgesteld wordt om voor deze meerkost een vergoeding toe te kennen. Om voor de geraamde kost een vergoeding toe te kennen, zijn in het Energiefonds voldoende middelen beschikbaar.

A.4 Wat de verlenging van de coronacompensatie voor de energiescans betreft tot 31 oktober 2021 wordt een totale bijkomende tussenkomst geraamd van maximaal 517.500 euro. Dit compenseert zowel de mislopen vergoeding voor kalenderjaar 2020 als grotendeels de gederfde inkomsten in 2021. Dit wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten van het Energiefonds.

A.5 In de nota aan de Vlaamse Regering bij de tweede principiële goedkeuring⁵ van de *Mijn VerbouwPremie* op 3 december 2021 werd de budgettaire impact van de maatregel met betrekking tot warmtepompen als volgt ingeschat:

"De jaarlijkse netto budgettaire impact van de verhogingen voor de warmtepomppremies voor residentiële gebouwen bovenop de 3,7 miljoen euro ingeschat voor de huidige premiebedragen in de Mijn Verbouwpremie wordt geschat op 2,6 miljoen euro bij een verdubbeling van het aantal warmtepomppremies type lucht/water en type hybride en op 6,4 miljoen euro (bovenop de huidige 3,7 miljoen euro) bij een verviervoudiging van het aantal warmtepomppremies type lucht/water en type hybride."

Voor niet-residentiële gebouwen wordt de jaarlijkse netto budgettaire impact van de verhogingen voor de warmtepomppremies ten opzichte van de huidige 109.000 euro ingeschat op 22.000 euro bij een verdubbeling van het aantal warmtepomppremies type lucht/water en type hybride tot 50.000 euro bij een verviervoudiging van het aantal warmtepomppremies type lucht/water en type hybride."

De toen gemaakte inschatting en de beslissingen aangaande aanrekeningen op Energiefonds en Klimaatfonds blijven ook bij de vervroegde uitvoering van deze maatregel vanaf 1 januari 2022 van toepassing.

⁵ VR 2021 0312 VV DOC.0164/1BIS

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

5. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring moet het besluit van de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbardienstverplichtingen en REG-openbardienstverplichtingen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbardienstverplichtingen en REG-openbardienstverplichtingen;
2. het advies nr. 70.735/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.